

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

20 de Lamiis, & Strigibus, seu Sagis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

cies earum, quæ expresse fidei tenentiarum, apostatae sunt. Christo, quæ de demonibus se deuouerunt. Et hæc mira agunt, & noctu transformantur in figuras alias animalium: canum, vtparum, & vnde nomen strigum. In cubicali ingrediuntur, inuisibiles aliquando rapiunt pueros, suffocant, & strangulant, alias que impuissima amoliantur, & a demone transferuntur. ¶ Jam de metamorphosi corporis vi incantationum supra probauimus, sed nominatim adhuc & lamias in figuras alias transferri, vel alias figuras videri habere, quod probe intuentibus quam propius docetur ex Ouidio, dum de anu Diplæ venefica agit.

Hanc ego nocturnas vias volitare per umbras

Suspitor, & pluma corpus anile tegi.

Et apud H. ratiū Canidia, odesi. Epod.

Vel labor humeris tunc ego inimici eques.

¶ Et ¶ Apuleius ait. lib. 2. de asino aureo, & alibi in 1. magam in multam transfigurata. Interdum, non quidem corpus moueri quidam putant, sed animam aliam figuram relicto corpore, veluti vagina, suscipere. Et ferunt Hemotini Clazomeni animam relicto corpore vagamque & e longis quoque locis nuntiare, quæ nisi prætercremato eo, inimici eius qui cantharida vocabantur, remeant animæ veluti vaginam ademerunt. Aristæi etiam animam visam euolantem ex ore in Proconneso, cuius specie: nisi ea quoque existimemus exempla fabulosa, vt Plinius, de uilis lib. 7. c. 52. & iterum de Aristæi anima Herod. in 4. & Hælych. Miles. illustr. reed. c. 10. ¶ Refert ¶ Illustrius, Idem Hælych. d. li. reed. c. 10. in Epimenide. creditur, Epimenidis Cretenlis animam corpore solere excedere, cum vellet, & quando luberet, rursumque regredi: mortui quoque pellem literis, notifficam punctam reperitam famam esse. ¶ Sed ¶ explicemus quæ ii, qui sagas esse non credunt, & ita impunita scelera relinquunt, ratiocinantur. In primis obiciunt ex concilio Ancyrano, ca. 24. quod refertur a Gratiano, in c. episcopi 26. q. 5. in quo hæc sagarum opinionæ ad illusiones tantum mentis referuntur. *Quadam, inquit, mares scelerate retro post Sabanam conuersa, existimant & profitentur noctu se cum Diana vel Herodiade equitare super quasdam bestias, & per noctem intempesam, multa terrarum spatia peragrare, quæ falsa opinione decepti hæc esse ita credunt, & credendo a rella fide detrahunt: ideo sacerdotes perpetuo predicare per ecclesias debent hæc esse falsa.* Et subiungit hoc ad visiones animi per demonem suggestas & varias figuras eo suggerente impressas potius adscribendum, quam ad corporalem translationem transferendum: firmat ex visionibus Ezechielis, quæ in spiritu, non in corpore contigerunt, Ex. c. 3. & ex D. Paulo, 2. ad Corin. 11. qui noluit affirmare se extra corpus captum. Vt. um huic canonis respondent ii, qui ex tortura & reru euentu cautiore & certiores facti sunt, post hoc concilium veriore esse detectam sententiam: & ideo istius generis sagis dictam a conciliis sequentibus grauissimam fuisse penam. vt dicemus in pœnis.

¶ De ¶ hinc concilium An. y. anum loquitur de specie altera sagarum, neque ideo negat alias esse posse, quæ corpore quoque a demone non deferantur: nam & hoc nemo dixerit esse impossibile, cum legimus etiam Dominum nostrum Iesum Christum assumptum & delatum in sanctam ciuitatem a Diabolo, & constitutum supra pinnaculum templi, D. Math. ca. 4. Scimus & ab Angelo, & spiritu Dei per capillum translatum & portatum Abskuc de Iudæa in Chaldæam, ad ferendam escam Danieli, Dan. 14. & rursum momento relatum in patriam Scimus & baptizato Eunuchio, D. Philippum ex loco baptismi dati fuisse translatum in Azorum.

¶ Alium 8. ¶ Et ¶ varia existant exempla & testimonia maleficarum, quæ vel intercepto itinere, vel soluta impia præter earum arbitrium societate diuino quodam iudicio nudæ inuentæ sunt, & in aliena patria, vnde pedites remeare illas oportuit: & vnde detectæ vt maleficæ, damnatae sunt, vide exempla relata a Paulum Grillan. in tract. de sortileg. q. 4. nu. 26. 27. 28.

¶ Atque ¶ sortilegæ de quibus in concilio Ancyrano, in multis differunt ab istis lamiis & lemuibus, de quibus agimus. Ille enim iudificatæ a demone in mente, non omnino apostatarunt a fide: at istæ omnino Deo vero eiurato sese mancipio demonis dederunt. Dubia illæ in fide, ideo hæreticæ, & quæ reconcilia i possint ecclesiæ penitentia c. firmissime de hæret. c. qui sine seruatore 27. q. 2. istæ apostatae, omnino alienæ a fide, ca. 1. de apost. in 6. c. 1. eod. tit. a. ¶ G. egor. illæ se tacite demoni deuouent: istæ, expresse sacramento ei, quem sciunt demonem esse, Deique aduersarium. Illæ nulla cõficiunt sortilegia, non respon-

sa petunt, non sacrificant, non baptizant: istæ, contra. ¶ Secundo, ¶ canon Nec mirum, 26. q. 5. ex D. Augustino transcriptus huic sententiæ officiet, probans magorum præstigia aliter esse a veritate: si dixerimus aliud esse præstigia quæ perstringunt & ludificant mentes & oculos hominum, aliud esse maleficia, vt ex iam dictis apparet. ¶ Tertio, ¶ minus me dimouet a sententiâ, quod demonum tanta non sit potestas, vt possint exsequi quæ se facere istæ lamie i. dant: nec possint naturas & constitutiones & ordinem cæli turbare, immutare & peruertere: grandines ad nuntum, & pluuias, ventosve eieciere vel sopire. Solius enim demurgi & summi opificis Dei hoc est, D. Dionys. epist. ad Polycar. per quem omnia facta sunt, & sine quo factum est nihil. D. Ioan. c. 1. Neque poterunt demones, vel in porcos intrare propria auctoritate, eieci ex corpore hominis, D. Math. 8. D. Marc. 5. D. Luc. 8. Sed & mores non aliunde quam ex voluntate & arbitrio cuiusque efformantur: vt mutari ab incantationibus possint. Et vt ait Horatius odes. Epod.

Venera magnum fas nefasque, non valent

Conuertere humanam vicem.

Nec corpus corrumpitur, nisi de consensu voluntatis, leg. vims passam, & l. si uxor. §. si quis plane, ad leg. Jul. de adult. in P. l. 1. §. remanet, de postul. in P. tota 32. q. 5. cum similib. Imo neque auxilia conferre posse magicas artes, iisdem rationibus comprobari potest, quibus nec nocere ostendimus: nec posse mederi hominibus, aut animalibus aliis. Sed & hæc etiam esse laqueos & insidias humani generis hostis, scriptum est in ca. ad monent 26. questio. 7.

¶ Omnia ¶ porro hæc & similia, quæ propemodum infinita in hanc sententiam adferri possent, verissima quidem sunt per se. Ceterum, iam probatum est sententiis plurimum, demones posse multa, vel iustu Dei, vel permissione, propter hominum peccata, vel ob illorum præbationem: multaque ex cælestibus & æthereis impressionibus moueri per demonem posse, per causas naturales, iisdemque de causis non est quod dubitemus, hominum voluntates posse inuerti, vel in pelli, vel suasionibus demoniacis, vel causis quæ mouere possunt ab illo vel eius satellitibus applicitis, quibus nimium molles homines facile vincuntur, & consensum pessimis iungunt eorum imposturis: & ita voluntas propriè impellitur a demonibus: illa autem per se ipsam succumbere consentit. Neque in hoc capite quaerimus, num uti remediis sortilegis improbatum sit: hoc enim palam est, & pœna debita est his ventibus: sed num hæc remedia adferri possint: atque ita posse etiam demonstratum est. Quanquã vt diximus, & præstigiis interdum morbos curare videantur, qui tamē remanent, & sæpe demones morbos permissione Dei inferant, quos tollunt: vt maleficis coitus ligant quos deinde soluit. Nouit & demon plurimum stirpium & pharmacorum vim, quibus adhibitis possit etiam curare, & impenduntur quæ ille nouit, vt medicus ex symptomatibus mala cognoscens, potest præcidere: sicut & ea, quæ nociua sunt, inferre. Neque etiam prohibentur hæc sortilegia curantia demonica, quod ea non possint curare: sed quia per ea detrahitur Deo cum ipsi impostores suæ volunt adscribere gloriam, quæ Deo vero debentur. Et quia summe periculolum sit a manu hostis coiurati, qualis demon homini, medicinâ & pharmacum capere: nunquam enim salutem hominis procurare poterit is, qui omnia momenta captat & obsequat, vt possit eum ingulare & perdere. ¶ Mirantur ¶ & ideo negant plerique vt impossibilia, quæ ipsæ referunt se rursus, conuulsi demonum & spectrorum cum aliis interesse & læta i ad organum saltare noctu inibi. Hoc certe & mirabile est, verum non impossibile: alioquin neganda eunt quæ fide digni auctores narrant de demonum salutationibus, & de spectris, & hominum perillos assumtis figuris. Olaus Magnus scribit hodie etiam in partibus illis septentrionalibus, de quibus historiam, non fabulâ tradit spiritus esse qui se visibiles exhibeant, in Islandia frequentiores & hominibus inferunt, eorum iumenta & animalia ad pastum ducere & redacere, nec detegi eorum technas, donec euanescant, Olaus Mag. lib. 2. pop. Septentrio c. 3. rem alios ex spiritibus illis, esse dictos Germanice, vt Græce, Cobales, qui imitantur, vel videtur imitari, quæ faciunt homines: cum tamen nihil faciant, & alios Gualtes dictos Germanis, quæ videantur esse amici hominibus, idem lib. 6. c. 10. ¶ Vides quoque tradit. lib. de veritate fidei Christi in terris orbis noui nuperrime detectis, spiritus omnibus familiariter apparere, & tā in ciuitatibus, quam extra alloqui homines: eique iubere, verare, & retores incutere. Sic apud Plom. Odyss. i. ferrur demon: quæ Palla-

da nominat. in forma Mentæ. ducis Taphiorum Telemacho, filio Vlyffis apparuisse, & ei quærendum patrem suafisse, demumque disparuisse.

ἦν, inquit, ὁ καὶ ἑλπίοιο κερήων ἀΐσασι. ἦν δὲ Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ ἐπὶ πρυτανείῳ Ὀδυσσεύς, ἰδὲ δὲ ἀνδρῶν: παλάμη δὲ ἔχε χαλκῶν ἑρχοῦ, εἰδομένῳ ξείνῳ ταμίῳν ἠγέτοει Μέντη.

Id est,

Descendit autem ab Olympi verticibus, impetu ruens precipiter.

Stabat autem Ithaca in populo ad vestibulum Vlyffis, Limine in aula: in manu autem gerebat ferream hastiam, Similis hospiti Taphiorum duci Mentæ.

- 16 ¶ Sed ꝑ propius ad rem Olaus Magnus refert in regionibus illis septentrionis, in pluribus locis videri spiritus & spectra fantantia, & chorizantia potissimum noctu, ad sonitum omnium instrumentorum musicorum, vocarique choream illam vocabulo gentili Choream Eluarū. Olaus Mag. lib. 3. hist. Sept. c. 81. Saxo gentili Gramaticus horū meminit, in hist. Danic. ¶ ꝑ Pomp. Melam, lib. 3. in Ethiopia c. 10. dum Ethiopiam describit, Vtra Sinū inquit, mons, qui deū ἔχημα, seu Deorum vehiculum, qui perpetuis ignibus flagrat, ultra montem viret collis, longo tractu, longis litorebus obauctus, vnde vsuntur patentes magis campi, quam vs prospici possunt Ægyptum Satyrorumque. Hinc opinio ea fidem cepit, quod cum in his nihil culti sit, nullæ habitatiū sedes, nulla vestigia, solitudo in diem vasta, & silentium vastius nocte crebri ignes micant, & veluti castrata iacentia ostenduntur: crepant cymbala & tympana, audiuntur: que tubæ sonantes magis humanis.
- 17 ¶ Et id ipsum ꝑ confirmat Plinius, lib. 5. c. 2. Habemus horum dæmoniorum conuentulorum in sacra scriptura vestigia, quando dæmon ꝑposito aureo vitulo, in idolatriam incitauit populum Hebræorum, Mose absente, & corā vitulo cepit ludere edere, & bibere: quod vsque adeo displicuit Mosis, ob cultum Dei contaminatum in eo, vt occiderit 23. millia hominum, Exod. 32. & 1. Corin. 10. Ad cuius vituli similitudinem, constructum & postea dæmonis impulsu idololum Moloch, facie vituli, manibus planis ad suscipiendum porrectis, concauum, vbi sacrificia & pueri dæmonis immolati concludebantur, & igne supposito comburebantur, circum cantantibus & psallentibus aliis cum vlulatu crebro, & tympanis, ne eiulatus sacrificatorum perciperetur: idque fiebat in valle cuiusdā, qui dictus erat Hebron, vnde locus dictus Geheon, vt omnia recte ꝑobantur ex Hieremia ꝑ 2. & Regum historia, 4. Reg. 23. vnde in radice, Hebraicè Munsterum, in verbo, מולך, מלך, her. ¶ Huic ꝑ etiam idolo dabatur semen ab hominibus, quo in plura abutuntur dæmones: vnde prodiit illa constitutio Dei, Qui de semine suo dedit Moloch idolo, morte moriatur, Leuit. 18. 20. Nisi ꝑ semine inrelligamus genitus seu filios. Fiebant ꝑ tempore idololatriæ hi conuentus paganici publice, & postea prohibiti, noctu fieri cœperunt refectionis ritibus antiquis a diaboliarie, & orgiis bacchationibus seu furoribus & mysteriis, quæ proculdubio habebant venereas & impudicas cum cantibus & tympanis sexuum commixtionem. Bacchi vel Oenachi sacra secreta, & non nisi sceleris participibus, id est, his initiatis communicata, vt ex Catullo constat,

Paris, inquit, obscura canis celebrabant orgia cistis, Orgia que frustra cupiunt audire profans.

Horumque mystica erant fascino, siue membrum virile, & vannus, de his multa Clem. Alex. in aeternitate ueritatis, & Enst. lib. 11. de prepar. euang. ¶ Sed ꝑ & illud mirabilis videtur, & tamen mihi non alienum a veritate, quod in illis conuentibus ad quos se deferti dicunt laræ istæ & fortilege: em se cum dæmone habere ꝑhibent: & se sperma illo in inter coeundum sentire frigidissimum: item & quod venefici eiusdem coniurationis & factionis quoque coire cum pulcrist mulieribus sibi videantur. Quæ omnia impossibilia videntur, cum spiritus carnem & ossa non habeant, & incorporari sint. Farebor certe hæc stupenda esse, sed viciū credulitatem nostram & opinionem contrariam rerum experientia, perniciis & scelera feminatiū harum & veneficorum, & astus diaboli, qui vt immundus est & pollutus, ita immundus & cœno, vt sus in volutabulo luti fuerit valde oblectatur. Et ideo & fingit sibi aerum corpus huic perniciæ idoneum, non fecus quam sibi alias personas quas commodius decipiat, imponit: colligit & ideo spermata decidua, & huic corpori accommodat, ex quo effundit frigida, itaque & generatio-

ni tunc non commoda. ¶ D. Augustinus ꝑ dæmones habere quædam corpora arbitrat, D. Aug. lib. 8. de ciuit. Dei, ca. 15. & lib. de natura demon. de gnefi ad literam. Apuleius dæmonia corpora inter terrenam & æthericā naturam media esse ait, Apule. in asino. multo que minus concreta quam nubes & longe subtiliora, ex purissimo aeris liquido & sereno alimento coalita, nihil terrenæ soliditatis habentia: idcirco nec oculis humanis conspicua, nisi illa diuinitus sui speciei offerant. Sic Plessus, de demon. corpora dæmonum ex quo ceciderunt a cælo & propria bonitate, densiora effecta & patibilia arbitrat. Isque ex quodam Marco tradit, dæmones semen iacere, ex quo perpusilla oriuntur animalia, habereque membra genitalia, sed non qualia homines, & excrementum ex illis manare: quod tamen non omnibus dæmonum generibus contingat, sed materiæ proximis, aquis & terrenis, qui aluntur attracto in spongiam modum humore. ¶ Memorant ꝑ annales Gallici, an Rosier historial. de France, fol. 119. col. 8. anno 1488. apud Arrabates in ipsa ciuitate præcipua, quæ hodie Arras dicitur, detectum fuisse Valdensium conuentum, quem dicebant, La vaulderie. Asserebant autem qui ex factione Valdensium essent (hi autem erant hæretici, aliter dicti pauperes de Lugduno) cuiuscumque sexus, se transportari inuisibili modo arte demonica, in locum cretuum seu omnihabitatione destitutum, vbi comparebat dæmon quidam forma hominis, cuius tamen faciem non viderent, qui legeret mandata, & quemadmodum orare & obsequi deberent: & postea iubere postera & nates suas exosculari, singulis dans pecuniæ eis quippiam modicum, quo facto exstinctis faucibus lumine concubitu sese polluebant, & suam quisque comprimebat, & subinde ad sua reuertebatur. Ceterum si quis admiserit corpora habere aliqua dæmones, vel corpora sibi posse, vt phantasmata, coniungere, qui negare poterit cum hac confessione perditurum veneficarium posse conuenire veritatem, & ita voluptate venerea inescari mulierculas istas anus infatigabiles: ¶ Scimus in confesso ꝑ esse apud doctissimos viros, incubos & succubos esse dæmones, qui neant mulieres, & qui viris, vt mulieres, se subiciant. Quos antiqui dixerunt, inquit D. Augustinus, lib. 15. de ciuit. Dei, c. 23. Faunos, Syluanos, & Galli Dufios, qui hanc astidus immunditiam sentiant & efficiunt. Hic autem non confundo morbum, qui incubos ab hoc dæmone tracta meronymia dicitur, Græcis ἐπιδαίμων vel ἐπιδαίμων: quoddam, inquit, malum, quo correpti inuadi se ab aliquo, & magno pondere se opprimi & suffocari imaginantur. Quod ideo Græcis & πνιγίωμα, seu πνιγίωμα, de hoc Gornaus Arculanus, in 9. lib. Almanfo. ca. 15. Antic. 1. Tertius tracta. 5. ex crasso frigido vapore, vt tradit Possidonius, ventriculus cerebri, replente, & prohibente spiritus animales per nervos ferri. Secreta namque hæc est consideratio præsentis & morbus hic esse potest, sed vlt. a illum est & demonica illa illusio, & dæmonicum phasma incubos & succubos: & Panas, Faunos pilosos. dicit dæmones incubos, consentit glossa ordinaria facorum Bibliorum glo. in c. 13. Esaiæ, & 34. & Iudorus lib. 8. c. 51. & D. Thomas, 1. part. q. 15. & quol. 8. & in dist. cc. Esaiæ. Atque Horatius, dum ait, lib. 3. Carm. ode 18.

Faune nympharum fugientium amator, Per meos fines & apricatura Lenis succedat: ab ea que parvis Aequus alumnis.

¶ Existimantque ꝑ non leuis notæ & eruditioris homines, caput 6. Genesios eo pertinere, quamuis de filiis Seth, & filibus idololatriarum intelligat D. Augustinus, & alii verius, d. lib. 15. de ciuita. Dei, c. 23. Athanas. lib. diuersa. q. 19. & 97. Cyrill. Alex. lib. 9. cont. Julian. D. Chrysost. Homil. 12. in Genesim. dum dicit filios Dei, quo nomine intell. gūt angelos, vidisse filias hominum pulcras, & eas sibi coniunxisse, natosque inde Gigantes, Lañan. lib. 2. de orig. erro. c. 15. Et certe quamuis perse non habeant semen ad generandum dæmones idoneum: tamen tradiderunt aliqui posse semen humanum ab his colligi, & ita aliquo instrumento idoneo in vuluam malefica: um demittere, vt inde si debitus sit calor, generatio sequi possit, Malleus malefic. lib. 1. q. 3. eo quod generatio perficiatur ex vi feminis humani: sicut alia rerum species ex semine suo oriuntur. Et sic pleriq; narrantur illa operatione dæmonis nati, vt Merlinus, existat ea deo liber, qui Merlini nomine inscribitur. Gallico sermone conscriptus, & Apollonius Thyaneus a Protheo dæmone, Helic. Malef. Ilustr. & c. 10. q. 1. Plato ex matre & Apolline, idem d. lib. in Platona. Qui tamen filii ideo aut generati a dæmone dicendi non sunt: is

